

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 24. 8. 2022

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 126/SO/2022-MS

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: RD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 126/SO/2022-MS smerujúci voči vysielaniu programovej služby Rádio Slovensko vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 5. 9. 2022

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 24. 08. 2022

Podnet na preverenie č. 126/SO/2022-MS zo dňa 22. 06. 2022
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Rádiožurnál
Deň a čas vysielania: 21. 06. 2022 o cca 12.00 hod.
Označenie podľa JSO: -

Programová služba: Rádio Slovensko
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie: RD/1

Dátum: 17. 08. 2022

OBSAH PODNETU:

„Korunný princ Saudskej Arábie Muhammad bin Salmán bol označený ako Muhammad bin Ládín.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii:

§ 16 ods. 3 písm. b): *„Vysielať je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 1. 8. 2022):

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielať, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektivnosti a nestrannosti programov, je povinný

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovvčú pluralitu v rámci vysielaanej programovej služby,

b) zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ namietal, že v spravodajskej relácii *Rádiožurnál* dňa 21. 06. 2022 o 12:00 h malo dôjsť k odvysielaniu nepresnej informácie, t. j. korunný princ Saudskej Arábie Muhammad bin Salmán bol označený ako Muhammad bin Ládín.

Program sme posudzovali na základe ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

„Vysielať, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektivnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

V monitorovanom programe *Rádiožurnál* zo dňa 21. 06. 2022 sme zaznamenali príspevok s názvom *Brutálny diktátor s pozitívnymi reformami*, ktorý sme identifikovali ako obsah, voči ktorému namietal podávateľ.

Brutálny diktátor s pozitívnymi reformami

Moderátor programu v zahlásení príspevku informuje, že korunný princ Muhammad bin Salmán je v čele Saudskej Arábie už päť rokov, počas ktorých si za svoje sociálne i ekonomické reformy vyslúžil obdiv, hoci naopak za spôsob upevňovania svojej moci zožal tvrdú kritiku. Moderátor približuje, že v súčasnosti sa na návštevu Rijádu pripravuje americký prezident J. Biden, ktorý svojou návštevou nadviaže na európskych partnerov. Moderátor na záver

zhlásenia dodáva, že americký prezident doteraz saudskoarabského princa tvrdo kritizoval za jeho podiel na vražde novinára Chášukdžího.

Redaktorka približuje, že Muhammad bin Ládín (pozn. bin Salmán) vládne v púštnom kráľovstve päť rokov, hoci nikdy nebol korunovaný za kráľa. Na to redaktorka poznamenáva, že podľa politológa Alistaira Paineho z think tanku Creative Zone bin Salmán polarizuje, pretože časť ľudí ho oceňuje za reformy, a naopak časť ľudí ho zatracuje za to, že sa k nepriateľom správa ako brutálny diktátor. Snaží sa napríklad, aby kráľovstvo so stredovekými zákonmi používalo technológie 21. storočia (redaktorka v príspevku poukazuje na futuristický projekt v meste Neom za 500 miliárd dolárov). Za tým ďalej približuje, že korunný princ má len jednu manželku, ženám dovolil šoférovať či získať pas bez súhlasu muža a v Saudskej Arábii otvoril i kiná. Na druhej strane redaktorka poukazuje na to, že k nepriateľom sa správa podobne ako postavy v ságe Hry o tróny, pričom sa neváhal tvrdo vysporiadať so stovkami kráľovských bratrancov i kritikov. Za tým redaktorka opätovne sprostredkováva tvrdenia politológa Paineho, ktorý pripomína, že jeho reputáciu extrémne poškodilo zavraždenie novinára Džamalá Chášukdžího na saudskom veľvyslanectve v Turecku.

Na to je odvysielané tvrdenie analytika K. Hirmana, podľa ktorého súčasnosť zmenila aj situácia na Ukrajine, nakoľko západný trh potrebuje dostatok ropy a potrebuje nahradiť ruské suroviny, pričom jediným z dostupných zdrojov sú štáty Perzského zálivu, a navyše pre Saudov sú Rusi konkurentmi.

Na záver príspevku moderátorka informuje, že Saudská Arábia je najväčším svetovým producentom ropy.

* * *

Podávateľ namietal odvysielanie nepresnej informácie, t. j. korunný princ Saudskej Arábie Muhammad bin Salmán bol označený ako Muhammad bin Ládín.

Domnievame sa, že výber tém, spôsob ich spracovania v rámci programu je v plnej kompetencii vysielateľa. Myslíme si, že predmetná téma odvysielaného príspevku bola aktuálna a relevantná.

Odvysielaný príspevok informoval o plánovanej návšteve amerického prezidenta J. Bidena v Saudskej Arábii. Príspevok približuje, že v čele tejto arabskej krajiny je už päť rokov korunný princ Muhammad bin Salmán, ktorý priniesol mnohé sociálne i ekonomické reformy, no na druhej strane je kritizovaný za spôsob upevňovania svojej moci, aj v súvislosti s vraždou novinára Džamalá Chášukdžího na saudskom veľvyslanectve v Turecku, hoci podiel na tomto čine korunný princ popiera. V závere príspevku je vysvetlené, že západní politici smerujú do Rijádu aj kvôli vojne na Ukrajine, pretože západný trh potrebuje nahradiť ruské suroviny dostupnými zdrojmi, pričom Saudská Arábia je najväčším svetovým producentom ropy.

Počas monitoringu sme zaznamenali použitie namietaného výrazu v nasledovnom kontexte:

- približne v čase cca **12:14:06** (začiatok príspevku):

Anna Siposová, redaktorka: „*Presne päť rokov vládne **Muhammad bin Ládín** v púštnom kráľovstve. ...*“

V tomto prípade sa domnievame, že z celkového kontextu príspevku je stále zrejmé, že sa jedná o korunného princa Saudskej Arábie, nakoľko moderátor i redaktorka príspevku viackrát priamo poukázali na korunného princa Muhammada bin Salmána:

„*Korunný princ Muhammad bin Salmán je v čele Saudskej Arábie už presne päť rokov.*“

„Šéf Bieleho domu pritom ešte donedávna bin Salmána tvrdo kritizoval za jeho podiel na vražde novinára Džamála Chášukdžího.“

„Korunný princ síce nikdy nebol de iure korunovaný za kráľa, de facto však namiesto otca krajinu riadi.“

„Politológ Alistair Paine z think tanku Creative Zone na ich webinári vysvetľuje, že bin Salmán polarizuje.“

„Salmán síce odmieta, že by dal príkaz agentom na jeho rozštvrtenie, no len ťažko si podľa neho predstaviť, že by tajná služba konala na vlastnú päsť.“

S ohľadom na skutočnosť, že v príspevku bolo viackrát správne spomenuté meno korunného princa Saudskej Arábie, t. j. Muhammad bin Salmán, ale i jeho sociálne a ekonomické reformy, respektíve i spôsob upevňovania moci (vražda novinára), sme toho názoru, že napriek redaktorkinej chybné vyslovenej slovnej konštrukcii („*Presne päť rokov vládne Muhammad bin Ládin v púštnom kráľovstve.*“) je poslucháčom stále zrejmé, že príspevok informuje o korunnom princovi Saudskej Arábie.

Tým, že príspevok obsahoval sprostredkované stanovisko politológa Alistaira Paineho, ale i stanovisko nezávislého analytika K. Hirmana, vysielateľ podľa nášho názoru zabezpečil jeho nestrannosť. Počas trvania príspevku moderátor a redaktorka nevkladali do prezentovaných informácií vlastný komentár alebo hodnotenie.

Z uvedených dôvodov sa domnievame, že odvysielaním namietaného príspevku s použitím nesprávneho mena korunného princa Saudskej Arábie vysielateľ neporušil svoju zákonnú povinnosť v zmysle zabezpečenia všestranných a objektívnych informácií.

Na základe uvedeného sme toho názoru, že namietaný príspevok bol s ohľadom na kritériá objektívnosti náležite relevantný, neutrálny, presný, vecný, aktuálny a zrozumiteľný.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sme toho názoru, že vysielateľ programovej služby Rádio Slovensko odvysielaním relácie *Rádiožurnál* dňa 21. 06. 2022 **neporušil ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený.**

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 126/SO/2022-MS)

Monitorované vysielanie: Rádiožurnál
Deň vysielania: 21. 06. 2022
Čas vysielania: 12:00 h
Označenie podľa JSO: -

časový kód cca:

12:00:00 začiatok záznamu

12:00:00 začiatok programu **Rádiožurnál**

Krátky prehľad správ

Čistá inflácia dosiahne tento a budúci rok dvojcifernú hodnotu

V Európe a USA chýbajú strategické minerály

Izrael čakajú piate voľby za posledné štyri roky

Odvysielané príspevky:

Správy:

1. Čistá inflácia dosiahne tento a budúci rok dvojcifernú hodnotu

Stručne z domova:

2. Zákon o prorodinných opatreniach by mali poslanci opätovne schváliť
3. Ukrajinské deti má v triede viac ako polovica učiteľov základných škôl
4. Kontaktné formuláre rezortu vnútra majú nové bezpečnostné opatrenie
5. Koronavírus na Slovensku (štatistika)

Správy:

6. V Európe a USA chýbajú strategické minerály

Stručne zo sveta:

7. Predseda Európskej rady vyzval členské štáty, aby Ukrajine a Moldavsku udelili štatút kandidáta na vstup do EÚ
8. Poľský vicepremiér Kaczynski rezignoval
9. Francúzska premiérka ponúkla svoju demisiu
10. Jeden z obvinených v kauze pražského magistrátu zrejme spáchal samovraždu
11. V Spojenom kráľovstve štrajkujú zamestnanci železníc

Správy:

12. Izrael čakajú piate voľby za posledné štyri roky

13. Brutálny diktátor s pozitívnymi reformami (začiatok príspevku cca 12:14:06)

Juraj Mikula, moderátor: „Korunný princ Muhammad bin Salmán je v čele Saudskej Arábie už presne päť rokov. Kým za sociálne i ekonomické reformy si vyslúžil obdiv zahraničia, za brutálny spôsob upevňovania svojej moci tvrdú kritiku. Napriek tomu sa na blížiacu sa návštevu Rijádu pripravuje americký prezident Joe Biden, ktorý tak nadviaže na svojich európskych partnerov. Šéf Bieleho domu pritom ešte donedávna bin Salmána tvrdo kritizoval za jeho podiel na vražde novinára Džamála Chášukdžiho.“

Anna Siposová, redaktorka: „Presne päť rokov vládne Muhammad bin Ládín v púštnom kráľovstve. Korunný princ síce nikdy nebol de iure korunovaný za kráľa, de facto však namiesto otca krajinu riadi. Politológ Alistair Paine z think tanku Creative Zone na ich webinári vysvetľuje, že bin Salmán polarizuje. Časť ľudí ho oceňuje za reformy, časť zatracuje za to, že sa k nepriateľom správa ako brutálny diktátor. Snaží sa napríklad, aby kráľovstvo so stredovekými zákonmi používalo technológie 21. storočia. Princ sľubuje, že

mesto Neom, ktoré buduje pri Červenom mori, prinesie civilizačný skok. Vládne síce ropnému kráľovstvu, no tento futuristický projekt za 500 miliárd dolárov, bude mať nulovú uhlíkovú stopu. A snaží sa reformovať aj spoločnosť. Na rozdiel od mnohých krajanov má len jednu manželku, ženám dovolil šoférovať či získať pas bez súhlasu muža a otvoril i kiná. K nepriateľom sa však správa podobne ako postavy v ságe Hry o tróny. Tvrdo sa neváhal vysporiadať so stovkami kráľovských bratrancov i kritikov.

Politológ Alastair Paine pripomína, že jeho reputáciu extrémne poškodilo zavraždenie novinára Džamálá Chašukdžího na saudskom veľvyslanectve v Turecku. Salmán síce odmieta, že by dal príkaz agentom na jeho rozštvrtenie, no len ťažko si podľa neho predstaviť, že by tajná služba konala na vlastnú päsť. No napriek kritike západných politikov však teraz smerujú ich kroky do Rijádu. Analytik Karol Hirman pripomína, že situáciu zmenila aj vojna na Ukrajine.“

Karol Hirman, analytik: „Západný trh potrebuje dostatok ropy momentálne, potrebuje nahradiť ruské suroviny a jednoducho jediným dostupným zdrojom, ktorým to môže urobiť, sú štáty Perzského zálivu. To je elementárna logika, navyše pre Saudov sú Rusi konkurenti.“

Anna Siposová: „Saudská Arábia je najväčším svetovým producentom ropy.“

Stručne z regiónov:

14. Nitra vydáva osamelo žijúcim dôchodcom tzv. seniorské obálky
15. Michalovce: Začínajú s rekonštrukciou kostolného námestia
16. V Trenčíne už nebudú pokračovať v projekte zdieľaných bicyklov

Správy:

17. Pred 31 rokmi opustil Československo posledný vlak so sovietskymi vojakmi

Šport

Záverečný prehľad správ

Počasie

12:24:59 koniec programu **Rádiožurnál**

Zelená vlna, hudobná zložka, oznam o programe na Rádiu Devín, reklamný blok Dema, Maratón mieru v Košiciach

12:30:05 začiatok programu *Z prvej ruky*

12:56:24 koniec programu *Z prvej ruky*

hudobná zložka, oznam o programe Host' Nory Gubkovej, Do tábora s Barbarou, reklamný blok Dobrý ježko

12:59:45 začiatok programu *Správy*

13:00:04 koniec záznamu